

πισινός

πισινός, -ή, -ό, επίθ. [*<σπάνιο οπισινός <αρχ. ὀπίσω>*]. **1.** αυτός του οποίου η θέση στην οποία είναι τοποθετημένος ή στην οποία έρχεται να σταθεί ή να καθίσει, βρίσκεται στα νώτα μου, πίσω μου ή στο τέλος ενός χώρου: «βρήκαμε θέσεις αλλά είναι πισινές». **2α.** το αρσ. ως ουσ. **ο πισινός**, οι γλουτοί, ο κώλος: «όπως έκανε να φύγει ο άλλος, του 'δωσε ο δικός σου μια κλοτσιά στον πισινό». **β.** αυτός που κάθεται ή στέκεται στην πισινή θέση: «κάποια στιγμή μ' εκνεύρισε ο πισινός μου με τα σπόρια που έτρωγε». Πολλές φορές γίνεται λογοπαίγνιο ανάμεσα στο *πισινός* (= γλουτοί, κώλος) και στο *πισινός* (= αυτός που στέκεται πίσω μας, στα νώτα μας): *δε φταίει κανείς, φταίω εγώ που κάθομαι και μιλάω με τον πισινό μου*. **3.** το θηλ. ως ουσ. **η πισινή** (βλ. λ.). **4.** το αρσ. στον πλ. ως ουσ. **οι πισινοί**, βλ. συνηθέστ. **τα πισινά**. **5α.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα πισινά**, τα του ανθρωπίνου σώματος που βρίσκονται κάτω από την πλάτη, ιδίως οι γλουτοί και το πίσω μέρος των μηρών: «έφαγε μια κλοτσιά στα πισινά κι έπεσε μπρούμυτα στο χώμα». **β.** (για ζώα) τα πίσω πόδια του: «το άλογο σηκώθηκε στα πισινά του». Αντίθ. *μπροστινός*.

- *κάλλιο εφτά στον πισινό παρά μια στην κεφαλή*, είναι προτιμότερο πολλές μικρές ζημιές παρά μια μεγάλη: «άργησα να παραλάβω το εμπόρευμα και το 'δωσα μισοτιμής. -Κάλλιο εφτά στον πισινό παρά μια στην κεφαλή»

- *μου γύρισε τον πισινό του*, βλ. συνηθέστ. *μου γύρισε τον κώλο του*, λ. κώλος.

- *να φοβάσαι τα πισινά του μουλαριού, τα μπροστινά του μοναχού και την απόφαση του δικαστού*, βλ. λ. [φοβάμαι](#).

- *τα θέλει ο πισινός σου!* με τις ενέργειες που κάνεις ή με τη συμπεριφορά σου είναι σαν να επιδιώκεις να υποστείς κάποια τιμωρία ή να πάθεις κάτι κακό: «αφού επιμένεις να προκαλείς τέτοιον άντρακλα, τα θέλει ο πισινός σου!». Συνηθώς μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το και *σένα*, και είναι φορές που η φρ. κλείνει με το *μου φαίνεται*. Συνών. *τα θέλει ο κώλος σου!* / *τα θέλει το κωλαράκι σου!* (*κωλαράκος σου!*)

- *τον τρώει ο πισινός (του)*, βλ. συνηθέστ. *τον τρώει ο κώλος (του)*, λ. κώλος.

- *των μπροστινών πατήματα, των πισινών γεφύρια*, βλ. λ. [πάτημα](#).

- *φταίω εγώ που μιλάω με τον πισινό μου*, έκφραση με διφορούμενη έννοια όπου γίνεται λογοπαίγνιο με τη λέξη *πισινός*: α) φταίω εγώ που, αν και προπορεύομαι και ως εκ τούτου βρίσκομαι σε πλεονεκτικότερη θέση, μιλάω με κάποιον που βρίσκεται πίσω μου και άρα υστερεί και β) φταίω εγώ που μιλάω με τον κώλο μου, παρομοιάζοντας στην προκειμένη περίπτωση με κώλο αυτόν που βρίσκεται πίσω από μένα.